

«Hagen orket ikke å bli gjort til en taper av sine egne. Han tømte hele bøtta av skuffelse, bitterhet, gråt og såre følelser ut i offentligheten. Det er sjelden noen så høyt på strå har vært så åpen med hvor sårt det kan være å bli forbigått eller vraket»

Magne Lerø, side 2.
om de som aldri trekker seg

Uten Gud er jeg et monster

Sjelden har jeg sett noen gå så langt som dette i det å miste tilintetgjøre seg selv i troen på at det finnes et himmelsk regime som står over alt vi mennesker evner å rå over i våre liv.

Christopher Hitchens er en rød klut, mer provoserende for mange

religjose enn en hvilken som helst torreador er for en okse i Spania. Hitchens er ikke tema her, han fungerer bare som inngang for å understreke et poeng.

Uansett, man kan like mannen eller ikke, men at nevnte Hitchens har noen eminente retoriske evner kan det neppe herske tvil om. Evner han tar i bruk i enhver debatt, også for å imøtegå diverse apologeters evinnelige påstander om at vi har våre moralske preferanser fra Gud og religiøse tradisjoner, at

ateister ikke har noe forankringspunkt for moral osv.

Og da er vi over i temaet for dette innlegget. I nesten hver eneste debatt Hitchens deltar i, pleier han å spørre sin opponent om han eller hun kan nevne en eneste moralsk handling eller praksis som kan utføres av en troende, men ikke av en ateist. Ingen har hittil kommet opp med et slikt eksempel.

Hans-Petter Halvorsen

Uvennlige Norge

Tomas Øvergaard
● Oslo

En av to israelere mener Norge er uvennlig. Dette framgår av en spørreundersøkelse gjennomført av den israelske tankesmien, The Israel Democracy Institute, og omtalt i Vårt Land 16. november 2011.

I spørreundersøkelsen er 613 israelere intervjuet om alt fra synet på eventuelle fredsforhandlinger til FNs anerkjennelse av en palestinsk stat. Spørreundersøkelsen konkluderer med at Norge regnes som det mest uvennlige land i Europa i sitt syn på Israel.

Dette er i sannhet en sørgelig konklusjon, men egentlig ikke egnet til å overraske. Hvorfor er det blitt slik? Svaret er nærliggende: når Israel åpenbart har et om-dømmeproblem i Norge, skyldes det nok medienes mangeårige og vedvarende kritikk av israelsk politikk, og norske myndigheters ensidige støtte til den palestinske siden i Midtøsten-konflikten. Dette til tross for at Norge offisielt helt fra Oslo-avtalen gjerne vil fremstå som en brobygger og fredsmekler, opptatt av dialog med begge parter i konflikten.

SI DIN MENING

● verdidebatt.no/thomas

En lengre utgave av innlegget finnes på verdidebatt.no. Diskuter innlegget.

Katastrofen

Sigbjørn Grønås
● Os

Jeg prøver med grunnlag i forskningsresultater å alarmere om katastrofale klimaendringer som følge av at verdens mennesker har forsømt å vokte vår jord. Vi har latt de grådigste utvekstene i oss les den rike mann, og de fleste av oss i Norge er rike fått lov å ødelegge vår jord med uvettig utvinning og bruk av fossilt drivstoff. Regjeringer gir inntrykk av de har utviklingen under kontroll. Det haster ikke å gjøre noe i Norge sier regjeringen og utsetter klimameldingen. Men situasjonen er som et hus i brann. Regjeringer sørger for at det blir helt bøtter på flammen, bøtter med petroleum. Våre gjerninger vil en gang bli dømt, men følgene må bæres av kommende generasjoner og først og fremst de fattigste på jorda. Jeg vet bare at kristne har et spesielt kall til å ta vare på vår jord.

SI DIN MENING

● verdidebatt.no

En lengre utgave av innlegget ligger på verdidebatt.no

KRONIKK HANS KÜNG

SKRIBENTEN

Simen Aalvik Simensen er sokneprest i Tolga i Nord-Østerdal prosti.

KILDENE

Et lite utvalg av Hans Küngs bøker:

Å være kristen (1978)

Etikk for verdens fremtid

(1991)

Weltethos für Weltpolitik und

Weltwirtschaft (1997)

Spurensuche. Die Weltreligionen

auf dem Weg (1999)

Was ich glaube (2009)

To bind med erindringer:

Erkämpfte Freiheit (2002) og

Umstrittene Wahrheit (2007)

Hjemmeside: weltethos.org

SI DIN MENING

Diskuter kronikken på verdidebatt.no.

verdidebatt.no

«Hans Küngs overbevisning og utgangspunkt er at religionene må samarbeide for å skape fred»

Hans Küng er kanskje mest kjent for sin rolle som mangeårig kritiker av paven og Vatikanet. Det han imidlertid selv har lagt mest vekt på de siste tiårene, er arbeidet med å utvikle en verdensetikk – «Projekt Weltethos».

Küngs verdensetikk

Simen Aalvik Simensen
● sokneprest

Professor Hans Küng holder et høyt aktivitetsnivå, selv om han nå er blitt 83 år. Han siste bok kom ut for bare noen måneder siden med tittelen *Ist die Kirche noch zu retten?* («Kan kirken fremdeles reddes?»). Der går han nok en gang i rette med paven og Vatikanet og det han ser som en dyptgående krise i den katolske kirke, ikke minst i etterkant av skandalene rundt seksuelt misbruk. Küng har i mange år vært kritisk til utviklingen innenfor den katolske kirke, og han mener at dyptgående reformer er nødvendige.

Omstridt. Hans Küng ble født i 1928 i Sveits og vokste opp i et tradisjonelt katolsk miljø. Samtidig ble han i disse omgivelsene sterkt preget av de gamle, sveitsiske frihetsidealer (legenden om Wilhelm Tell stammer herfra). Küng bestemte seg tidlig for å bli prest, og han fikk en eliteutdannelse innenfor den katolske kirken; i sju år studerte han ved pavens universitet Gregoriana i Roma, og ved Collegium Germanicum et Hungaricum, en institusjon som helt siden reformasjonens tid har utdannet prestekandidater hovedsakelig fra de tyskspråklige områdene. I 1954 ble Küng ordinert til katolsk prest i selveste Peterskirken i Roma.

Küng kjenner dermed den romersk-katolske kirke fra innsiden. Men da nye vinder begynte å blåse i kirken ved valget av

pave Johannes 23. i 1958, gikk Küng fra første stund varmt inn for endringer og for det mange oppfattet som en åpning av kirken mot den moderne verden og mot andre religioner og livssyn. Han ble nærmest en av symbolfigurene for Det andre vatikankonsil (1962–65). Under forhandlingene der deltok han som rådgiver, etter at han i 1960 var blitt professor i teologi ved det katolske fakultetet i Tübingen. I tiden etter konsilet gikk han sterkt inn for å bevare idealet om en mer åpen, økumenisk og i hans øyne evangelisk kirke, og han skrev bøker om kristen tro som ble internasjonale bestselgere (en av dem, *Hvorfor være kristen*, ble utgitt på norsk i 1978). Han fikk mange tilhengere, men også mange

«En grunnleggende felles etisk innsikt i religionene er for eksempel 'den gyldne regel'»

motstandere, ikke minst innenfor det kirkelige hierarkiet.

Det andre vatikankonsil utløste en drakamp mellom konservative og mer liberale katolske krefter. Litt etter litt, og ikke minst etter valget av pave Johannes Paul 2. i 1978, vant de konservative fram i Vatikanet, noe som skulle få fatale personlige følger for Hans Küng. Rett før jul i 1979 ble han fratatt ret-

ten til å undervise som katolsk teolog med lisens fra kirkens ledelse. Det var et hardt slag som han har skildret utførlig i sine erindringer. Men han beholdt sine presterettigheter og sin professorstilling ved universitetet i Tübingen, og hendelse- ne ved årsskiftet 1979/80 ble på mange måter starten på et nytt kapittel i Küngs liv, der Projekt Weltethos etter hvert kom til å stå i sentrum.

Verdensetikk. Hva er det så Küng vil med sin verdensetikk?

Han forsøkte tidlig å utforme sin teologi mot en global bakgrunn, lenge før «globalisering» ble et kjent begrep. I en verden der mennesker og kulturer stadig kommer tettere inn på hverandre, mener han det er avgjørende at religionene og etikken også «globaliseres».

Hans refleksjoner ledet i 1990 fram til boka *Projekt Weltethos* (utgitt på norsk med tittelen *Etikk for verdens fremtid* i 1991), og til verdensetikk-erklæringen som ble vedtatt av Parlamentet for verdensreligionene i Chicago i 1993, underskrevet av representanter for alle de store religionene.

Küngs overbevisning og utgangspunkt er at religionene må samarbeide for å skape fred, et ansvar de gang på gang har sviktet. Uten fred mellom religionene ingen fred mellom nasjonene – det er et motto for Weltethos-arbeidet. Men hva kan så religionene samarbeide om?